

YARPUZ

Edebiyat Dergisi

Yıl: 3 Sayı: 33

Kasım 2021

ISSN: 2687-2307

Fotoğraf / Mehmet GÖREN

Tayyib ATMACA ★ Yaşar BAYAR ★ Selim ERDOĞAN ★ Mehmet Yaşar GENÇ ★ Ercan SAĞLAM
Mehmet OSMANOĞLU ★ Gülçin Yağmur AKBULUT ★ Haşim KALENDER ★ Hayrettin DURMUŞ
Meryem Yardımcı KÜÇÜK ★ Hüseyin Burak US ★ Ayşe ARSLAN ★ Ümit PARİL ★ Ali Rifat ARKU
Hasan SONGÜR ★ Bengül ALKAN ★ Bedrettin KARA ★ İsmail OKUTAN ★ Hülya KÖKSAL
Heybet AKDOĞAN ★ Yavuz DİNÇ ★ Bekir YILDIZ ★ Akif DUT

YARPUZ

Edebiyat Dergisi

Sahibi

Halil DEMİR

Yazı İşleri Müdürü

Halil DEMİR

Editör

İlker GÜLBAHAR

Yayın Kurulu

Mehmet OSMANOĞLU

Haşim KALENDER

Mehmet GÖREN

Son Okuma

Mehmet OSMANOĞLU

Ön Kapak Fotoğrafı: Mehmet GÖREN

Arka Kapak Resmi: Ümit PARSIL

Yazışma ve Gönderi Adresi

Kale Mahallesi Elçibey Caddesi
Arma Market Yanı Kat:1 No: 24/B
Afşin/Kahramanmaraş

yarpuzedebyatdergisi@gmail.com

Yarpuz Web:

www.yarpuzedebyatdergisi.com

Facebook: Yarpuz Edebiyat Dergisi

Instagram: yarpuzedebyatdergisi

Yayın Türü: Süreli Yayın

ISSN : 2687-2307 Aylık (e-Dergi)

Yıl: 3 Sayı: 33 (Kasım 2021)

İletişim Tel: 0541 629 94 66

Eserlerin hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.
Yarpuz Edebiyat Dergisi'nden yapılan alıntılarda
kaynak gösterilmesi zorunludur.

Yarpuz Edebiyat Dergisi

Afşin Merkez Yayın Grubu

tarafından çıkarılmaktadır.

OTUZ ÜÇÜNCÜ YARPUZ

“Sanatçıların yaşadıkları çağ ile bir sorunları mı var?” Nere-sinden bakarsanız bakın, bu soruya “Hayır!” demek mümkün görünmüyor. İnsanın iç huzurunu yönlendiren yaşadığı zamanın tüm koşullarıdır. Albert Camus, 20.yüzyılı “korku çağı” olarak nitelendirir. “Ben bu çağdan nefret ettim, etimle kemiğimle nefret ettim.” der Cahit Zarifoğlu. Namık Kemal’in “Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selâmetten / Çekildik izzet ü ikbâl ile bâb-ı hükûmetten” dizelerinde de ilk dizeye yoğunlaşırsak devirden pek de memnun olmadığını görürüz. Hiciv ustası Nef’î ise “Yine endîşe bilir kadr-i dür-i güftârım / Rûzigâr ise denî dehr ise sarrâf değil” dizelerinde zamanı/çağı/devri “alçak” olarak vasıflandırır.

Derinlemesine yapılacak bir incelemede Türk edebiyatının ilk sözlü döneminden başlayıp günümüze kadar yaşayan birçok şairin zamandan/çağdan şikayetçi olduğuna tanık oluruz.

Dönüşüm’de kötümser bir ruh haline bürünen Kafka’nın bu tutumunun da aslında çağının tüm olumsuz koşullarına karşı bir tepki olduğunu düşünemez miyiz? Adı geçen sanatçılar, Milenyum Çağı olarak nitelendirilen zamanımızın bilgi kirliliğini, güvensizliğini, karmaşasını, içtensizliğini görselerdi acaba nasıl bir travma yaşarlardı?

* * *

Yarpuz’un otuz üçüncü sayısında Yaşar Bayar, Şairler Şehri Maraş’a büyümlü bir pencereden baktı. Hayrettin Durmuş dilini/anayurdunu yazdı. Ümit Parsıl, çocuklarda yaratıcılık ve yaratıcılık ve sanat üzerine yaklaşımlarda bulundu. Hasan Songür, hayatın içinden tırtıkladığı kesitlerle şekillendirdi denemelerini. Gülçin Yağmur Akbulut ve Bengül Alkan hikâyeleriyle katkıda bulundular. Tayyib Atmaca, Mehmet Yaşar Genç, Ercan Sağlam, Mehmet Osmanoğlu, Haşim Kalender, Meryem Yardımcı Küçük, Hüseyin Burak Us, Ayşe Arslan, Ali Rıfat Arku, İsmail Okutan, Hülya Köksal, Yavuz Dinç, Akif Dut bu sayıda da şiirleriyle Yarpuz’u zenginleştirdiler. Selim Erdoğan, Heybet Akdoğan, Bekir Yıldız şiirleriyle, Bengül Alkan ise hikayesiyle Yarpuz ailesine katıldılar.

* * *

Yeni sayılarda buluşmak ümidi ile ...

Yarpuz Edebiyat Dergisi

Tayyib ATMACA

SİYAH BEYAZ FOTOĞRAF

herkes vebalı gibi birbirinden kaçıyor
dostlar bir gül bulamaz düşman kaya yuvarlar
dokundukça yaralar taze çiçek açıyor
tavan üstüme yürür sağırlaşır duvarlar

eskidenmiş dünyanın kara tahta olduğu
yazan çekip gidiyor yok kimsenin silgisi
karabasan düşlerim hayallerim bir kuğu
her gece oluyorum suskunluğun bilgisi

her mevsimi sadece bir kez yaşar gideriz
saklamaya gerek yok kış kapıya dayandı
dalgalarla yüzeni çeker içine deniz
kalan üç beş yaprağım güz rengine boyandı

benzi duvarda solmuş siyah beyaz fotoğraf
sizin adını hayat koyduğunuz bergüzar
her nereye gitsek de aramızda bir araf
sizde kurulur pazar bende kazılır mezar

Yaşar BAYAR

İMTİYAZLI ZAMANLARIN TİTREŞİMİ

“Oysa zaman sessiz ve uysaldır, huzur ister, güneşin altında döşeğine uzanıp yatmak ister...”
(E. Scheurmann, Göğü Delen Adam)

I/ Sonsuz Bahçenin Eşiğinde

Yağmur yağıyor. Kuşlar kaçıştılar. Damlalar camdan süzülüyor. Karşımdaki dağ öyle heybetli, öyle güzel ki; bulutların setrettiği başıyla, ruhumun berzahlarında kaybolan etekleri arasında efsâneler, türküler, destanlar yürüyor sanki. Hoca Ârif Bey’in “sultâniyegâh saz semâîsi” radyoda... Sabah. İlk sabahı sanki yeryüzünün. Her şey yeniden kurulacak. Daha iyi, daha güzel, daha sağlam. Bu yağmur damlaları sellere dönüşecek; kötü, çirkin ne varsa yok edecek, aklayacak, aydınlatacak, karanlığı silip süpürecek.

Henüz ilk. Henüz ilk kez ölgün sarısıyla, can çekişen bütün bir tabiat, geçen bir gün, depreşen hüznün ve dâvet-siz gelen bir keder ordusunu kristal bir aynada yan yana görüyordum. Sonra kayboldular... Hoca Ârif Bey’in, bir yağmurlu güz sabahı bestelediğine inanıyorum bu semâîyi.

Yerlerin ve göklerin yaratıldığı altı günün sonunda “zübde-i kâinat” olarak yaratılan insan ile din ve medine arasındaki ortaklık, beden tasavvurunu hatırlamamı sağlıyor. Semâî’nin ney taksimi; Vahdet ve uyuma yönelik, otarşik ve hiyerarşik bir tarzda yaratılan, işleyen bir beden ve zikir hâline karışıp, o nesnelerin iç sesini yansıtmak gibi bir imtiyazı elde edebilmenin gerisinden sesler getiriyor sanki.

II/ Zamanı Gergefinde İşleyen Bir Şehir Fotoğrafı

Uzlet irtifâi, sultâniyegâh ve yağmur... Üçü de beraber iniyor gökyüzünden. Üçünü de sindire sindire yudumluyorum. Ne âlem? Sesler, gürültüler, renkler ve ışıklar içindeyim. Bir sis perdesinin gerisinde, bir türlü akıl sır erdiremedim hayat gerçekliğinin içerisinde, hangisi düş, hangisi gerçek, hangisi imge bilmiyorum.

Tarihin, coğrafyanın ve ilâhî yazgının tâyin ettiği misyonla, Ahır Dağı’nın güney eteklerinde şehirle aynı adı taşıyan ovanın kuzey kesiminde meyilli bir alana “hüsn ü âniyla” yerleşmiş ve “varlık sahnesi” ne çıkmış olan Kah-

ramanmaraş’ı ilk ziyaretim, iki eski, ezelden âşina dostun karşılaşması gibiydi. Ruhumun en mahfuz köşesinden yüzeye vuran “Mantıku’t-Tayr” ın dimağında kalan tadı yeniden dolaşıyordu. Sanki “Hüdhüd” içimde geziniyor, ne kadar uyuşmuş duygularım varsa kanatlarının doku-nuşuyla diriliyordu. Hayata uyanıyordum. Zaman yek-nesak değildi artık; Kahramanmaraş tarihim başlıyordu.

Güneş, sabahın ıslak niyâzlarını ufkî bir fon gibi şehrin silüetine dağıtıyorken mehîb ve dimdik geçmişine hem bilincimi hem de sırtımı dayayıp, redifli bir vuslatla samimiyetimi sunup, sedef kalkmalı küçük bir tahta kutuya kurutulmuş denizyıldızlarını bırakmışım. İçinde bulunmuş olduğum durum; her saniye itibariyle geçmişte kalan ve geleceğe farklı yollarla bağlanan, gül kokulu bir “ân”dı o ân ...

Kültürel kodlarımızı himaye eden Kahramanmaraş sadece bir şehir değildi benim için; bir ruhun mücessem haliydi. “Fusûsu’l-Hikem”de İbnü’l-Arabî’nin “cansızlar” yerine “donuklar” terimini kullanması, her şeyi canlı olarak görmesi dikkat çekiciydi. Ben de Kahramanmaraş’ı donuk ve donmuş bir mazi ile onun şiirsel ve pastoral üsluplu anlam prizmalarını, yeni rüyâlara teşne mekânlarını görüp anlamaya çalışıyordum. Benim için bu şehri solumak, Zarifoğlu’nun “Yasin okunan, tütsü tüten çarşılar(ın)dan” geçerek mânâ ile maddenin girift güzelliğine şahit olmak, kalben tanınan makama ulaşmak, hayata mola verip, ruhen ve bedenlen huzura durmak, zamanda yolculuk yapmaktı. Bu yolculukta şehrin; aşk, melâl, şiir, füsûn saçan yıllarını koklayıp, tanıklık ediyordum.

Uhrevî sükûnetin ruh iklimini zenginleştiren mânevî çabalarını nesiller boyu sürdüren nice evliyanın kâmilleri bu şehirde olagelmiş ve irşad seccadesine oturmuştu. Lewis Mumford’un ifâdesiyle “ölülerin dirilerden önce yerleştiği” şehirdir Kahramanmaraş. Malik bin Eşter, Ukkâse Hazretleri, Ashabı Kehf, Sütçü İmam, Şeyh Ali Sezai Efendi, Rıdvan Hoca’ların ılık bir rüyâ denizine taşıyan ikliminde, yani aşkın içinde bakıyordum bu şehire; zamana, eşyaya ve tarihe...

III/ Beş Vakitli Şehrin Epik Sırları

Özü Asya'dan, can suyu Anadolu'dan; Malazgirt'in otağında durulup, bu aziz coğrafyada tohumu toprağa atılmış kutlu mu kutlu bir yurttur Kahramanmaraş. Kible yeşili de Türk mavisini de o kez burada bulmuş en güzel tonunu. Tarihi, "bizim medeniyetimizin" hülasası ve nihâi terkibiyle sınıksız ilişkilidir. Bu ilişki, asırların içinden kopup, helezonik bir vakumlamayla şehrin kutlu silüetinin altında toplanmıştır. Bilge Mimar Turgut Cansever'in işaret ettiği gibi; rızânın, hakikatın, zühdün ve takvânın yüceliği ve sadeliğin vakar duygusu, şehrin en mahfuz hafızasında saklıdır. Tozlu zaman perdesini araladığımızda, karşımızda bulacağımız "tevhit" yani "bütünlük" tür.

Perdelerini aralayıp dünyasına girmeye çalıştığım Dulkadiroğulları Beyliği döneminden kalma tarihi çarşıda mânânın yüceltiği bir yerde tuğlanın kırmızısı, kubbe-lerin parıltısı ve yeşilin ferah veren yüzü, birbirlerine öyle bir gülümser ki, artık başka yerlerde sanatın inceliklerini aramak divânelik olur. Külekçiler, keçeciler, bakırcılar, demirciler ve ahşap oymacıları ile burası yaşayan bir çarşıdır. Ustaların maharetli elleri, tabiattaki ilâhî sanatla, insan aklına verilen estetik anlayış birbiriyle bütünleşmiştir.

Ulu Cami, Kâtip Han, Dulkadiroğulları'ndan Alaüddeve Bey'in kızı için yaptırdığı piramit yapıdaki Taş Medrese, Kâtip Çelebi'nin seyahatnamesinde bahsettiği Çukur Hamam ve Kahramanmaraş Kalesi, estetik endişeyle âdeta ruh giydirilmiş gibi duran taşlar, mermerler, ahşaplar, hatta çiniler ve yazılar, velût bir aşk havuzunda yoğrulmuş değerleriyle ikinci bir zamana bağdaş kurmuştur.

Taş ve ahşap evlerin sıralandığı kaldırımsız dar sokaklar, yüksek duvarlarla çevrili, bahçe içinde güngörmüş evlerde zaman, Ahmet Haşim'in "Müslüman Saati" ne göre geçerdi. Hayat, "yatsı namazını müteakiben", "ikindiden sonra", "akşam ezanı okununca" diye planlanırdı. Güneş doğunca gün başlar, güneş batınca biterdi. Evlerin kapı girişlerinde: "Yâ Hafız" bir başka yerinde "Yâ Mâli-ke'l-Mülk" yazısı görünürdü.

Bu evleri Ömer Seyfettin "Gizli Mabed" isimli hikâyesinde dile getirir: Bir Fransız gazetecisi, bir gecelik misafir edildiği Türk Evi'nde gece yarısı girdiği sandık odasında bile, bir ruhaniyeti keşfeder de çıldıracak noktaya gelir. Üzerleri işlemeli tülbentlerle muhafazaya alınmış sandıklarda eski aziz ailesi mensuplarının kemikleri var sanır. Duvarlardaki her biri mis kokulu çamaşır iplerini birer gizli ayin eşyası gibi seyrederek... Evin artık hayatta olmayan "Bey" inin hobisi olarak saklanan hat eserlerini efsûn gibi kabullenir. Gizlice girdiği sandık odasındaki o lavanta, limon çiçeği ve buhur kokusunu dinî bir maksada bağlar.

Kahramanmaraş'ın "vâcibü'l-ihirâm" bir yanı vardır ki onu anlamak ve sevmek sıradan insanların harcı değildir. Şehir, tefekkür âlemini ve uhrevî yanlarını sakladığı mamur bir çeyiz sandığıdır. Bu sandığı alelâde gözlere göstermek istemez, kıskanır...

IV/ Büyük Sükûtların Fırtınalı Beyân Gücü

Şehirlerin tarihî ve kültürel değerleri, bağrında barındırdığı, damarlarından emzirdiği insan ve insanî değerlerle atbaşı seyrederek. Her şehrin bir ruhu vardır. Ve bunu en çok, dış yapılar, sokaklar ve parklardan çok, "insan" oluşturmaktadır. Bir sîne, bir melce olan şehir ile onu kuran ve zamanla kendine göre şekillendiren insanların genel karakteri, inanç ve ahlâk değerleri, hatta bireylerin kişilikleri, yapıların ve giderek şehrin teşekkül vetiresine ve oluş derinliklerine tesir eder.

Ülkemizde kültür, san'at ve edebiyat üzerinde en çok konuşulan ve yazılan şehirlerden biridir Kahramanmaraş. Şehrin mukîmlerinin oluşturduğu "manevî bütün", şehre bir kimlik, bir ruh bir çehre kazandırmış ve böylece müte-kabiliyet ilişkisi söz konusu olmuştur. Bu coğrafya, tarihi tarih yapan birinci sınıf hâdiselerle soluk alıp vermiş; düşünce, hikmet, kültür, san'at ve medeniyet kendiliğinden teşekkül etmiş; özel ve mahrem kaderinin gergefine il-miklenip durmuştur. Faulkner'ın dediği gibi, "geçmiş asla geçmemiştir".

Her soylu şehirlerin şairleri, yazarları, âşıkları vardır; bunlar şehirlerine sessizce vefa borçlarını ödemişlerdir. Birçoğumuz varlığı onların aydınlık ikliminde tanıyıp sevebildik. "Diriliş, Maverâ, İkindi yazıları, Dolunay" gibi dergiler, Rahmetli Erol Güngör'ün "Ocaklar Sönmemeli" başlıklı yazısını geçiriyor aklımdan. Bu dergilerle geçen zamanımız, boşlukta dayanaksız duran, yanan kandiller gibiydi ve teşrin çehrelerinde bir milletin terkipli ve dilimizin güzelliğini görmüş, ruhumuzda depremler oluşturmuşlardı. Bu depremler, bir "ba'sü ba'de'l-mevt" imiş-cesine, varlığımızın iniş çıkışlarına bir değişik dünyanın pencerelerini açmış; derken bambaşka bir dilin: o varlığımızın merkezini ihtizaza getiren tüy kadar hafif, ama yedi kat gökler kadar sağlam ve dirençli, kalıcı bir dilin cilveleri ile yüz yüze getirmişlerdir bizi.

Varlık ve varoluşa, farklı bir atf-ı nazarda bulunan; hayret, coşku ve derin sezginin zirvelerinde inanç gerçeklerini yakalayan: Sezai Karakoç, Mükrimin Halil Yınanç, Necip Fazıl, Kuddûsî, Nuri Pakdil, Akif İnan, Rasim Özdenören, Alaeddin Özdenören, Erdem Bayazıt ve Cahit Zarifoğlu, Abdurrahim Karakoç, Bahaeddin Karakoç, Şevket Bulut, Şevket Yücel, Gülten Akın, Tahsin Yücel, Şeyhoğlu Satılmış ve daha ismini sayamayacağım nice ince ve zarif ruhlu ehl-i gönül, ehl-i rehberler. Şahidi oldukları ıstırapların ruhlarında uyandırdıkları duyarlılıkları, şiirlerinde, yazılarında, tezenelerinde, selis bir ifadelerle terennüm etmişler; ruhlarının ezeli ve mâveraî âleminden süzülen taze duygularını bezeyerek; bize ve bizden sonraki nesillere anlatma ve aşılama imkânlarını sağlamışlardır.

Eşyanın perde arkası yansımalarına onların rehberliğinde adım adım yaklaşarak, sırların büyüğü dünyâsıyla tanışabildik. Onların esrara açık satır ve sahifeleri arasında kâinat kitabının lâtif manzaralarına, bu manzaraların perde arkası öbür yanlarına ve öbür tarafın erişilmez haz-

larına uyandık. Tanıyıp-bildiğimizi sandığımız bu sınırlı âlemde, kendimizi sınırsız âlemler içinde bulduk.

V/ Giden Gün Ömürdendir

Dışarda yağmur yağıyor hâlâ... Kuşlar dönüp geldiler yine. Bu balkonu seviyorlar. Sadece sarı yapraklar uçuşuyor. Karşımdaki dağ ile gökyüzü orada, bir göz atımının en ötesinde maviden kırmızıya, lâcivertten turuncuların en moruna kadar, kat kat bulutların süslediği bir hâyal perdesi üzerinde dudak dudağa sırlı bir hasbihâl içinde-ler...

Yağmurlar emre âmade... Âdeme giden, encama ko-şan “necm” misali; bin yıllık açlığını gidermek telaşındaki binbir başlı ejderhanın dibinde nöbet tuttuğu kör kuyular gibi yutuyor her şeyi. Terazilerin eksiksiz tartacağı güne kadar hayat hangi sürprizleri açacak önümüze daha kim bilir?

Bulutların arasından süzülen güneş ışığın izi midir; yağmurun oluşturduğu karanlıklar üstümüze örttüğü-müz güneşin tâ kendisi midir bilemiyorum. Hoca Ârif Bey’in “sultânîyegâh saz semâîsi” bitmiş bile. “Thrash metal” başlamış. Metallica’nın “Nothing Else Matters” parçası. Sert vurgular, yüksek distortion, yoğun bass ve davul sesi vs. iç âlemin dantel gibi tını örgüsünü bozuyor. Kişinin içinde yaşadığı bir anlamı parçalıyor bu sesler.

Anıların uçucu ve “vehm-i gümân” imgesinde yer tutan mekâna, belki de geri dönüşümde yardımcı olsun diye bıraktığım “iz taşlarını” geriye doğru takip etmek-teyim. Bu iz taşlarının en değerlilerinden olan; üstelik hükemâsı, üdebâsı, şuarâsı ve esnâfiyla kendine yetmeyi bilmiş Kahramanmaraş’ın, rengin doruklarını, kokusunu, sır bengisularını bir kez daha duysam yeniden, bana gü-lümse, ışısam aydınlığında... Başka ne isterim.

Selim ERDOĞAN

ERBAİN

Zamanı zayi ettim hep bir umut var diye
Çok koştum çok yoruldum ne yol alsam kâr diye

Kabristandı şehirler yaşayan ruh aradım
Yürüdüm caddelerde bir diri çıkar diye

Aşıma ağı kattım, ne çile varsa tattım
Kırkımı bire sattım varlığı zarar diye

Zemheride direnen bir can varsa benimdir
Postu ayaza attım gelecek bahar diye

Uçurum merdiveni, trabzana güvendim
Saydam cama güvendim o beni saklar diye

Kâh güvertede kaptan, kâh limanda bekleyen
Hasretle yattım kalktım en son vuslat var diye

Kararınca tüm evren bütün dualarımı
Hayallerimi yaktım söndü ışıklar diye

Mehmet Yaşar GENÇ

KIBLEGÂHA SECDELE MURADINI

Firakın dara çeker, hicran kuşatır seni
Çılgılık düşürdüğü iz, aşkta yaşatır seni
Göçüp giden zamanın ardına düşen umut
Gönlüne otağ kurup biriktirir cüzlerin
Yanılığlar şehrinin göğüne çöken bulut
Sele verir ansızın dere tepe düzlerin
Elem fırtınasında suskunluk, denizindir
Her boşluğun yanardağ, aşkı yutan gizindir

Kan rengi çılgınlıkların gezginleri korkutur
Binlerce yıl ötenin ezberinde okutur
İliklerine kadar efkâr dolarken şehrin
Meddücezir zamanlar yüreğin hırpalıyor
Kırık dökük bir hüznün, gecen ne kadar derin!
Sokağında donan kış, şiirin tırpanlıyor
Vefasız kelimeler sürüyor devranını
Siyah beyaz bir ömür yaşıyor viranını

Güz toplanır içinde, unutulmuş delisin
Kördüğüm yıllarının tenhalarda yelisin
Gürül gürül akıyor ırmakların, gözünden
İklimleri bürüyor canhıraş yürüyüşün
Meğer gündüzlerinin garipliği sözünden
Öylesine aşikâr, geceni bölen düşün
Varlığında bulunmaz ne bir töhmet, ne de şân
Hakikatin aynası, gök ağlatan dervişân

Kış konan menziline cemreler gökten düşsün
Fecre dokunan yanın, vuslatına dönüşsün
Uzat ellerin değsin Süreyya yıldızına
Kaygılarını bırak, sevda zırhını kuşan
Heyecanın katarak yetişirsen hızına
Bütün tenhalarını eyleyecek ürüşan
Topla dua kuşların, uçur selam ederek
Leyl ü nehar gitmeye mecnunlara yön gerek

Gündüzünün ahından; gecelerin devşir, gel
Mahrem adımlarını acın ile düşür, gel
Sonsuza mühürlenmiş aşkın lügatindesin
Ozanlar dillenerek bir ömür söyler seni
Kuru ekmek birde su, belki bir zeytindesin
Yolundan yürüyenler kim bilir neyle seni
Çırpınan yüreğinle nağmele yâr adını
Kiblegâha secdele kalbinin muradını.

Ercan SAĞLAM

DEKONT

yanlış adım atmaktan seni sakındıran şey
ne zorunlu bir hesap ne bir banka dekontu
ben bile bilmiyorum, ne bilsin ki memur bey
zindandan nasıl kaçtı monte kristo kontu

bunu oku şunu yaz, hadi sen de çık konuş
ağzından dökülenler doldursun caddeleri
bu, bahçeyi şaşırp kaybolan kaçınıcı kuş
kim yasal tanımlıyor kimyasal maddeleri

kaderine razı ol, hiç durma sık kemeri
ne olacaksa olsun, sakın itiraz etme
hiç boşuna, faydasız döktüğün alın teri
gördüğün şu zevatın hepsi de yeni yetme

hayat işte, bir varsın bir yoksun acele et
götür hazinesinden kim ne satarsa satsın
sen mi kurtaracaksın, batsın oğlum memleket
memur bey bunu sana etraflica anlatsın

Mehmet OSMANOĞLU

BABAM VE YARASI

kesin bilmez gününü doğduğu otuz dördün
dünyaya adım atmış bir öksüz ağlayarak
belki bir cuma günü kulağına okunmuş
günle müsemma ismi sonra yalın kat kundak

altı yaşında tatmış hastalığın zulmünü
gözetlemiş yolları tutunarak duvardan
en taze mezarları yoklayıp öyle gelmiş
öldü sanıp babası sorgulamış civardan

hiç gitmemiş acısı dilinden ve kalbinden
dudağına sürülen d/okunmuş yarasının
komşu köye düşermiş nedense yolu sıkça
izahı hindideymiş gönül macerasının

meğerse kapılmış ya sevdasına annemin
hindileri ararmış komşu köy merasında
ayağı boşluktaymış çekilmiş sanki zemin
düşünüp başı iki elinin arasında

ermiş muradına ya çok sürmemiş bu masal
gözünü açtığında bakmış dünyalar farklı
vazgeçmemiş aşkından lakin gömmüş içine
nasıl katlanmış ise cevap bu sırda saklı

saadet dilekleri dilde asılı kalmış
yanından geçememiş bu toz pembe sözcüğün
geçmiş elli yıl böyle bu dünyanın evinde
çözememiş hiç kimse katmerli bir kördüğüm

fit ve kavi bedeni hiç göbeği olmamış
ne konursa önüne bahanesiz yetinmiş
omuzları kırılğan kalbi huzur fakiri
yazgısına sarılan imtihanı çetinmiş

dört ya da iki teker ukde kalmış içinde
nasırlı parmakları direksiyon tutmamış
köyden taşınmış şehre çocuk okutmak için
ne ki hep aklındaymış, köyünü unutmamış

sekiz evlat büyötmüş evermiş yedisini
otuz altı toruna bana mısın dememiş
bir de torunlarının çocukları olunca
ben kaçırdım ucunu, aman sormayın demiş

heyecanlı konuşur tökezler bazı zaman
çıtırık kelimeler ağır külfet diline
eskileri anarken bakışları bulanır
hüzün buğusu yağar kareli mendiline

bir türkü alevlenir içli sesinde bazen
dalıp gider uzağa çizgilenmiş yüzüyle
kulak versen savrulur yüreğinde çingılar
her biri kor ateşten yakıp geçen sözlerle

sığınp kitabının canfeza gölgesine
aksatmadan okudu her gün mealli bir cüz
ulaştı ağır aksak kıyısına doksanın
çok uzaklarda kaldı şimdi parlayan gündüz

gözlerinin içinde titreyen bir damlayla
ıslak ıslak baktı hep hayatın aynasına
gün görmeyen ömrünce biriken elemeleri
taştı, sığdıramadı yorgun hafızasına

ne varsa ceplerinde düne dünyaya dair
silkeleyip boşluğa dudak büktü yarına
önden giden aşkının hayaline tutunup
dikti gözünü şimdi vuslat ufuklarına

yaşadı ve gördü ya ecel sırayla değil
dağ gibi evladını teyelledi toprağa
hepimizin elinde tek yön gidiş bileti
zamansız ve mekânsız o meçhul sonsuzluğa

işte bizim babamız ömür dediğin işte
göz açıp kapar gibi, yel esip geçer gibi
gör ki bir masal gibi, bir varmış ve bir yokmuş
tutsun ellerimizden var ve yokun sahibi

Gülçin Yağmur AKBULUT

YARATICIYA MEKTUP

Bir iklimi olmalı vuslata çıkan bekleyişlerin. Her gün aynı saatlerde bekliyorum seni. Saatimin alarmını sabah beş buçuğa kurmayı ihmal etmiyorum. Kimseler uyanmadan dışarıya atıyorum kendimi. İçimdeki bir his, gü-rültüsüz patırtısız bir saatte ve her nedense sokaktan geleceğini söylüyor. Biliyorum; saçı, başı, eli ayağı olan biri olarak çıkmayacaksın karşıma. Lakin mutlaka bir işaret göndereceksin bana. Belki bir ışık belki de okunaklı bir mektup.

Beni unutmadığını ve sevdiğini biliyorum. Bir anne ya da baba nasıl evladını unutmaz, korur kollarsa; senin de beni esirgeyeceğini biliyorum. Çektiğim acıların bir sebebi ve de bir sonu olmalı. Hüznü yaşayarak ulaştığım-da, mutluluğun kıymetini bilmem içindir belki de çektiğim bütün cefalar.

Yarım asırdır bekliyorum beni hatırlamanı. Kırmızı fiyonklu elbisesi, turuncu kelebekli ayakkabılarıyla bayram sabahını bekleyen küçük bir kız çocuğunun heyecanlı arayışlarıyla gözetliyorum imgelerini. Hiç bıkılmayacak bir sabırla gözetliyorum avuçlarıma koyacağın sembollerini.

Yitik bir masalın içinde kaybolduğum günden beri, sonsuzluğun kapısından ödüllendirmeni bekliyorum beni. Para, şan, şöhrat değil istediğim. Katıksız bir şekilde yanımda olduğunu hissetmek istiyor sadece biçare benliğim. Kudretineve şefkatine muhtacım.

Hayat merdivenlerini çıkarken düştüm sendeledim. Yine de kesmedim senden umudumu. Annemi, babamı, varsa kardeşlerimi tanımadan ikişer üçer çıkmaya başladım basamakları. Çocuk Esirgeme Kurumunun kapısına bırakıldığım gün başlamıştı limansız gemimin hayat denizinde yol alışı. O kahrolası yangında üç yaşındaki kızım Lara ve eşim Lale'yi kaybettikten sonra, seksen iki basamaklı merdivenin en son basamağından hızla düştüm aşağıya. Ölmedim. Hayatta kimsem kalmamışken bile seni bekledim. Biliyorum ulu yaratıcı, sen yarattıklarından vazgeçmezdin.

Hiç yorulmadım varlığının işaretini ararken. Kızıl renkli alevin harında aradım seni. Kaplumbağanın adımlarında hissettim sahipsiz olmadığımı. Kimi evrenin gizinde arar sonsuzluğu, kimi de ölümlü insanoğlundan. Ben sonsuzluğun sen olduğunu, aldığım nefesin bile senden ibaret olduğunu sezinleyebiliyorum. Kapanan kapıların ardından, huzura açılan yeni kapılar açacağını düşünüyorum.

O kadar çok konuşuyorum ki seninle. Hüznümü anlatıyorum. Az da olsa sevincimi paylaşıyorum. Tekrardan yaşama asılabilmek için, senden bana uzanan küçük bir işaret bekliyorum. Gücün her şeye yeter. Ululuğun tek öznesi sensin. İstersen yeniden yürüyebilmem için sebepler gönderirsin bana.

Kimi abdal diyor halime kimi avare. Umursamıyorum. Beklemeye devam ediyorum. Geç de olsa bir iz bulacağım her daim beni hatırladığına dair. Gözümü her açtığımda senden bir iz arar gözlerimin ferisi. Sokak köşelerinde beklediğim saatlerde kimi gün yavru bir köpek eşlik etti kimi gün sönmüş yüreğiyle simitçi çocuk. Çadır kurmuştu özüm, ışığına uzanan her zerreye.

Ve o sabah, bilincimde sürüp giden umut zerrelerini serdin ömrümün üzerine. Yine her şafak olduğu gibi, uyanır uyanmaz dışarıya attım kendimi. Bana göndereceğin bir ses umarken derinlerden, bir çocuk ağlaması duydum. Sağıma, soluma, öteme, berime baktım. Kimselikler yoktu. Oysa katıla katıla hıçkırıyordu çocuk. Sokağa açılan kuytu bir boş arazi vardı. Oraya yöneldim. Çamurlu elbisesiyle ağlayan küçük bir kız çocuğu bana doğru yürüyordu. Koşarak yanına gittim. Çocuğun avucunda sıkı sıkıya tuttuğu bir kâğıt parçası vardı. Kâğıdı alıp çamurundan arındırmaya çalıştım. İçinde karalama sözcükler vardı. Adım Lara. Üç yaşındayım. Kimsesizim...

Sımsıkı sarıldım çocuğa. Kucaklayıp evin yolunu tuttum. Sonraki günlerde gerekli işlemleri tamamlayıp evlat edindim Lara'yı. Ey soyunan dallara yeşilleri giydiren, beni unutmadığını biliyordum. Boşuna değilmiş bekleyişlerim. Eski pantolonumun cebinde bulduğum ekmek parası kadar çok sevindirdin beni. Yeniden bir evlat verdin bana. Teşekkür ederim sana ulu yaratıcı.

Haşim KALENDER

ÇOCUĞUN ÇIĞLIĞI

Çağ fısıltı dinlerken dünyanın bir ucundan
Çılgılığımı duymadı inandığım insanlar
Kimimiz kurşunlarla kimi öldü acından
Beni ancak sapanla tankı taşıyan anlar

Işıklar göz alırken sizi rehavet sardı
Nefisler inanmadı, ölüm gediğin ardı
Surlarla çevrilmiştik, büyük Osmanlı vardı
Ne oldu ki gelmiyor, garip kollardı onlar

Çocuğun gözünde yaş, çocuğun elinde taş
Kala kalmış ortada, ne yurt belli ne de baş
Açlık sefalet kardeş, ölüm ile arkadaş
Başı kumda gömülü, görmedim der yüz binler

Bu koyu karanlığı, bir gün ışık boğacak
Hava bulutlu şimdi, rahmet yakın yağacak
Ümitvarım atiden, ha doğdu ha doğacak
O güneş bekleniyor, geçecektir bu günler

Kalender göreni gör ettiğini gizlerken
Vuslat sevdası sarsın toprağını özlerken
Koyu karanlıklardan, karıncayı izlerken
Değil olanı duymak, kalplerdekini dinler

Hayrettin DURMUŞ

DİLİM BENİM ANAYURDUM

Elimin kalem tutmasında, yazarlar arasında adımın anılmasında pek çok kimsenin etkisi var elbette ancak Türkçeyi ilk öğrendiğim, ninni ve masallarıyla her zaman benim için canlı bir hafıza olan rahmetli anacığımın yeri doldurulamaz katkısı hepsinden fazla. Dilimiz için “Anadili” denmesi boşuna değil. Dil insanın anayurdudur dense yeridir. Eskiler boş yere “Dil giderse il(ül-ke) gider.” dememişlerdir. Diline sahip çıkamayan iline de sahip çıkamaz. Yurdunu da koruyamaz. İline sahip olmak diline sahip olmaya bağlıdır bir bakıma. Vatanın manevi sınırlarını korumak söz süvarilerinin işidir.

Dil, kalbin anahtarı, gönül hazinemizin yağmalanması için yaptığımız tılsım. Boş bulunup kem söz ettiğimizde yaralar, yaranılır sözcük. Demlendirip konuştuğumuzda ağızdan bal akar. Kalp kırmak dilimizden dökülecek bir lafa bakarken, gönüller bir sözle sevgiye akar. Dil sustukça şişer, tartıp yutkundukça kelimeler pişer.

Kimisinin dilinden bal akar; sözü yürekte gelir çünkü, varacağı yer gönüldür. Gönülden gönüle çağlayıp akar sessiz ırmaklar gibi. Gönül dilidir bu.

Sözde fazlalık olabilir, yalan karışabilir cümlelere. Ağızdan maksadını aşarak çıkabilir lakin asla yalan söylemeyen, bizi her zaman olduğumuz gibi gösteren bir dil vardır; beden dili

Bir dil daha vardır ki kişinin Allah’la arasında sapa-sağlam bir köprüdür. Perdeler çekilmiş, engeller kalkmıştır aradan. Lisan-ı hal ile huzuruna kabul eder bizi yaratan. İşte bu da hal dili...

Dili doğru olanın hali de doğru olur. İnsanların farklı dilleri konuşuyor olmaları birbirleriyle tanışıp anlaşmaları için değil mi? Dillerin Babil Kulesi’nden geldiği efsane olsa da gerçek olan şu ki; bütün dillerin yolu lisan-ı hale varır.

Nazlı yârin kapısında dil dökeriz. Dilimizden düşmez sevdiklerimizin adı. Duyabilene taş duvarlar da “Dile gelir” konuşur. Acıyla kavrulunca yüreğimiz “Dilimiz tutulur”, bir türlü söyleyemez kara haberi, “Dilimiz damağımıza” yapışır. Şaşkınlıktan “Dili dolaşır.” insanın.

Dili durmaz boşboğazın. Uzar bir karış, “pabuç” gibi. Ne de olsa “Dilin kemiği yok”. En olmayacak sözü söyler, en beter haberi pervasızca duyurur. “Dilini eşek arısı soksun.” demeye mecbur bırakır insanı. Aldığı kargıştan olacak ki eninde sonunda “Dilinin cezasını çeker”.

Dilin işi de zor. Kolay mı onca kelimenin yükünü taşımak? Vücudumuzdaki en sağlam kas olması ondan mı? O kadar sağlam olmasa nasıl baş eder onca yükte? Dayanamaz bazen bu yüke ve fırlatır oklarını, büyür cürmü.

Kimi tutamazken dilini, kimisi de “Dilinin ucuna” geldiği halde bir türlü söyleyemez diyeceğini, lal olur, sanki dilsizdir dil. Arif olan anlar ve “Dilinin altında bir şey var.” der suskunluğunu bozmak için. Yeter ki bir “bakla” çıkmasın dilinin altından...

Dil olmasa halimiz nice olurdu? Bize konuşmak gibi üstün bir meziyet veren Yüceler Yücesi’ne şükürümüzü nasıl sunardık dilsiz? Dilimiz olmasa nasıl kanatlarırdı dualar? Onsuz sesi çıkmazdı en büyük hatiplerin...

Nihat Sami Banarlı’nın “Türkçe’nin Sırları”, Feyza Hepçilingirler’in “Böyle Diyor Türkçe Off”, Oktay Sinanoğlu’nun “Türkçe Giderse Türkiye Gider”, “Bye Bye Türkçe” ve Yavuz Bülent Bakiler’in “Sözün Doğrusu” kitaplarını hatırlamakta fayda var. Bu arada Hakkı Devrim’in Radikal Gazetesindeki “Cihannüma” yazılarını da anmak gerek. Dil yanlışlıklarını çok sıkı takip edip köşesinde açıkladığından kendisine “Dil Zabıtası” denildiğini de hatırlıyorum. İsmail Gaspıralı bizi “Dilde, fikirde, işte” birliğe çağırılı bir asır oldu. Öyleyse el ele gönül gönüle olmak için daha ne bekliyoruz?

Dil ana sütü gibi ak ve temiz olmalıdır. Bir damla sirke nasıl sütü bozarsa yanlış bir kelime de dili bozar. Dil “ayna gibidir” denmiştir. Ayna camdandır ama sırlıdır. Cam tozlandığı zaman bırakın uzakları seyretmeyi, yakını bile göremezsiniz. Görüş mesafeniz daralır.

Dilin temizliği kadar devamlılığı da önemlidir. Dün olmadan bugün, bugünsüz de yarın olmaz. Ortalama kültür sahibi bir İngiliz; Keltleri, Germenleri anlayabilir, Shakespeare’yi tercümanlı olarak okurken, bizim bir mezar taşındaki kitabeyi okuyamamamız, daha altmış yetmiş sene önce yazılan romanları gençlerimiz anlasın diye sadeleştirmemiz ne acıdır.

Dil de yanar. Dil de yaranılır, yaralar. Ne söylersen söyle, istediğin kadar “Dil dök” bir türlü anlatamazsın kederini kimi zaman. “Dilinde tüy biter”. Ne çare ki o, “Dilinin ucuyla” dinler seni. Asıl mesele gönüldedir. Yeter ki “Taş bağırılı” olmasın insan.

Yunus Emre ses verir dilimize:

“Taş gönülde ne biter

Dilinde ağı tüter

Nice yumşak söylese

Sözü savaşa benzer.”

Dilimizi çiçeklerle bezemek, yılanı deliğinden çıkarmaktır hüner.

Meryem Yardımcı KÜÇÜK

SARMAÇ

ışığın kamaştırıyor gözlerimi
sözlerin ağır ağır çekiyor
duldana sığındığımda

eylül kesîği sözlerinle
gam ateşini almaya gelmişsin
ey yar
savur rahlemdeki mürekkep küllerini

şiiiri ç\almadım dudaklarından
sakladım giz\imi
gizledimç\aglasa g\izlerim
d\ilimde her harf sana çıkar
senden y\ana
y\anımdasın

bir bayramlık diledim
pazenli basmalardan
ateş düştükçe c\anıma
ya ağdır ya da yağdır
köz kıvamında g\özlerim
y\agıyorum yağıyorum
şârih; ayrılığın tozlarını yatıştır
sarmaç sarmaç dolanıyorum...

Hüseyin Burak US

RENGARENK

I

sarı siyah garbi yeliydim kara dereden akdeniz'e ileri
üşendim toplamadım kalbime konup düşenleri
kısa sesli güzellikler gördüm hatları az kirli yüzler hatta
utandım doldurmaya canımın içini eve geç kalınca
acıdım kendimi hatırlamaya girintili çıkıntılı hayatıma
kaşlarımı çattım ekşittim suratımı kocaman haritalarda
kısa sesli güzellikler gördüm hatları az kirli yüzler
durmadan çalıp kaçtım huzurun zilini şehir şehir
gördüm çiçekli eteklerde naylondan dikenler

basbayağı çocuktum adamlığına bahse girdim
sözler üzre mahcuptum böyle bir şeydim
aradım ağzını halimin köşeli parantezdi her yerim
yağmur yağardı omuzlarıma dedikodu der geçerdim
tüm renkleri karardım kendime mesela fatma'yı
biraz daha bereket versin sevgilim

*-adnan pekak plaklarında cızırtılı yaşardı fatma o kadar beyazdı
mevsim değiştirip yas tutardı kardan ağabey yapardı kendine
yaz gelince i harfine benzerdi söylemesine ipince
ilkbahar yaz sonbahar kış o kadar ince beyaz
kaderin bir dediğini iki etmezdi çadırlar kurardı tüm günlerine
kimse görmezdi ayın on dördünün ikiz olduğunu suların çok olduğunu
suların artık çok olduğunu med ve cezirin bir batında doğduğunu
oysa görürdüm ben kaput bezinin altında kızların boğulduğunu
kızların artık çok boğulduğunu
görürdüm bütün renklerden daha beyaz-*

Ayşe ARSLAN

İFADESİ ZOR ÖLÜM ACISININ

ifadesiz bir söz oldun durursun içimde
anlam yüklemesi zor
kırık bir buz gibi
hem kanatan hem üşüten
asılı bir düş gibi kaldın gözlerimde
fark etmez uyansam da
hayalin bir an gitmez bilirim
tüm gülüşlerimin dibinde körüklenmiş acın
yangınlara vermişim sevinçlerimi
ateşateş yanıyor içim
ah sanki çok uzun mesafeler
oysa bir nefes bir an
gelip geçiyor ömür dediğin
şimdi annemin yalancı gülüşlerine sığınıyorum
biliyorum bende böyleyse
onda dünyası yangın yeri alev alev
ya da ayaz tir tir titreten
yine de iyi ki var elleri
acıyla gülümseyen gözleri
dünkü rüyadan sonra böyleyim işte
sanki hep varsın o kadar ki gerçeksin
anlıyorum sonra rüyada bile olsa
hep aynı hiç değişmiyor tenin
gözlerinin içi bakışların
hep çocuksun hep küçük
anlıyorum işte
anlıyorum

Ümit PARSIL

YARATICILIK VE ÇOCUK / YARATICILIK VE SANAT EĞİTİMİ

Çocukta yaratıcılığın gelişimine okul öncesi dönemde başlanmaktadır. Çocuğun bütün geleceğini etkileyen bu dönemde verilen eğitimin sorumluluğunu toplum içindeki her ferdin yüklenmesi, eğitim programlarını çocuğun temel gelişimlerini göz önünde bulundurarak en etkin ve yaygın bir biçimde düzenlenmesi, çocukların ve toplumların geleceği açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Yaratıcılık yeteneği çocukta doğuştan var olmasına ve gelişmeye hazır olmasına rağmen, ev veya okul ortamında çocuğun yaratıcılığını engelleyen bir çevre oluşması, bu yeteneğin engellenmesine neden olmaktadır. Kalabalık sınıflar, ezberciliğe dayanan bir eğitim sistemi, katı kuralcı otoriter bir disiplin anlayışı, başarının üzerinde aşırı derecede durulması, alaycı tutum, bazı kültürel yaptırımlar ve değer yargıları da yaratıcılığın gelişimini engelleyen sosyal etkenlerdir.

Çocukta müzik, resim, çevre düzenlemesi yönünden estetik değerlerin geliştirilmesi, önemli ölçüde aile ve yakın çevredeki yetişkinlerin zevk aldıkları alanlarla ilgilidir. Çünkü, tıpkı damak zevki gibi estetik beğeniler de çocuğun yaşadığı kültürel şartlara bağlı olarak çok erken yaşta gelişir. Ayrıca, çocuğun kendini ifade edebilmeye, çevresindeki malzemeyi değişik şekillerde kullanabilmeye, sözcüklerden yararlanarak hayal kurabilmeye de ihtiyacı vardır. Bunun için ise ona fırsat yaratmak ve uygun ortam hazırlamak gereklidir.

Çocuklar yaratıcı güçlerini oyunla ortaya koymaktadırlar. Oyun, insanın yaşamının her döneminde rastlanan ve değişik amaçlarla yapılan bir etkinliktir. Okul öncesinde hazırlanacak ve sunulacak iyi bir oyun ortamında çocuklar tek başlarına veya gruplar halinde kendi koydukları kurallarla, serbest bir şekilde oynuyorlarsa yaratıcı güçlerini harekete geçiriyorlar demektir. Oyunun yanı sıra özgürce resim yapma, hamur, çamur, kil, kum çalışmaları, öykü yaratma, dramatizasyon çalışmaları da çocukların yaratıcılık yeteneklerini destekleyici çalışmalardır.

YARATICILIK VE SANAT EĞİTİMİ

Çocuğun zihinsel ve bedensel gelişimine koşut olarak sanat faaliyetlerinde de gelişim söz konusudur. Bilmek gerekir ki her çocuk yaratıcıdır. Aslolan bireysel ayrıcalıkların ayrıntısında olmaktır.

Çocuğun sanatsal anlamda gelişimine bakacak olursak; iki yaşlarında karalama bağlamında başlayan çizimler dört yaşına kadar devam eder. Gelişigüzel, yerini zamanla organize edilmiş kontrollü biçimlere bırakır. Kontrollü karalamalarda çocuk yeni hareketlerinden, yeni uyarımları keşfetmeye, keşfettikçe de haz duymaya başlar. Çocuk resminin özellikleri, yaşın özelliklerini taşır. Düzleme; her şey

düzlenir. Örneğin; masanın dört ayağı düz bir şekilde gösterilir. Tamamlama; doğanın merkezden bakılıyormuş gibi gösterilmesidir. Tamamlama isteği çocuğun yaratıcılığını da beraberinde getirir. Bildiğini tamamlar. Örneğin; şeffaf ev, profil yüzde gözlerin önden gösterilmesi gibi... Sorun; çocuğun yaşı gereği bu tarz resim yapmasında değil, ailenin ve eğitimcinin bu özelliği bilmemesinden kaynaklanan düzeltmelerdedir. Aynı şekilde, resim dersi kendi içinde konuları olan özerk bir alan olması gerekirken, diğer derslerin konuları resimleme gibi yanlış bir işlevsellikle donatıldığından, yaratıcılık eğitimin daha ilk dönemlerinde törpülenmektedir.

Karalama devresinden isteme devresine geçen çocuğun yaptığı ile söylediği farklıdır. Yapılan çizimlere sevdiklerinin adları verilir. Artık düz çizgilerin yerini yuvarlakça kafalar almaya başlar ama kollar ve bacaklar da kafadan çıkar. Soyutsu bu çalışmalar müdahale etmeden desteklenebilir.

Tanıma dönemi; bu devrede çocuk, yapmak istediği şeyin parçalarının bazılarını bilir ve parçaların yönlerini tayin edebilir. Örneğin; baş yukarıda, ayaklar aşağıda gibi. Bu dönemde gövde tanınır ve resme eklenir. Tanıma devresi, 3-4 yaş arasındadır.

Yüzey dönemi; düşüncelerini basit ve şematik olarak anlatır. Çocuk, 5-6 yaşlarında duygu ve düşüncelerini ortaya koyacak girişimlerde bulunur. Çevresindeki objeleri parlak renklerle betimler. Ayrıntıya girer.

Okul Öncesi Çocuğunu Yaratıcılığa Yöneltili Etkinlikler

Hayali Oyun
Hayali Resim
Hayali Öykü
Elişi Etkinlikleri-Artık Malzemeleri Değerlendirme
Yoğurma Maddeleri
Yaratıcı Drama

Çocukların Yaratıcılıklarını Ortaya Çıkarabilmemiz İçin

Çocuğunuzun oynamasına fırsat verin
Onu engellemeyin, bol bol izleyin
Çocuğunuzla, onun hayal dünyasını harekete geçirecek karmaşık değil, basit oyunlar oynayın
Yaşamı öğrenmesine yardımcı olun
Doğa ile iletişim kurmasına izin verin
Heyecanlarını açıklamaya fırsat veren sanatsal etkinliklerde bulunması için ortamlar yaratın
Çocuğunuzun düşüncelerini, keşiflerini paylaşın
Masallar anlatın
Televizyon, video, film izleme zamanlarını sınırlayın.

Erken yaşlardan başlayarak sanat eğitimi alan birey, yeteneklerini ve yaratıcılık gücünü geliştirip estetik bir düzeye ulaşabileceği gibi, iyiyi, doğruyu, güzeli seçme becerisi de kazanacaktır. Küçük yaştaki çocukların yaratıcılıklarını geliştirmeye en uygun alan sanatsal alanlardır. Sanat eğitimi çocuğun çevresini daha iyi algılayıp değerlendirmesini sağlar. Yalnızca bakmayı değil görmeyi, duymayı, işitmeyi öğreterek yaratıcılık için ilk aşamayı sağlar. (Ersoy s.274)

Çocukluk yılları doğal olarak araştırmaya ve keşfetmeye eğilim gösterilen yıllardır. Çocuk çevresini anlamaya, tanımaya çalışırken etkin bir biçimde duyu organlarını kullanır. Ancak günümüz çocukları duyularına düşman bir çevrede yaşıyorlar. Yetişkinlerin betonlaşmış dünyasında bedensel ve ruhsal yaşam giderek kayboluyor. Çocukların duyuşsal algılamalarının yalnızca görme ve işitmede sınırlandığı bir tehlike ortaya çıkıyor. (Serpemen, 1998)

Kendisine sanatsal ilgileri erkenden açılmış, evinde, yuvada, anaokulunda sanat eğitimi almaya başlamış çocuk, ilkokulda sınıflar ilerledikçe, çevresindeki sanatsal olguları, tüm biçimlendirmeleri, yavaş yavaş değerlendirebilir, eleştirel tavrını alır, güzeli anlamaya ve onu aramaya başlar.

Çocuk 5-6 yaşlarına kadar yaratıcılık açısından hiç de fena değildir. Çocuğun yaşı ilerledikçe şiir ezberleyecek, şiirin kafiyesini değiştirecek, şakalar, espriler yapacaktır. Ancak 7-8 yaşlarına geldiğinde artık mantıklı ve nesnel düşünecektir. (Sanyel, 1997) Bell'e göre, 5-7 yaşlarında çocuğu yaratıcılığında %90 azalma görülmektedir.

Çocuklar okullarda resim eğitimi verilirken mantıksal düşünmeye ve sol beyin alışkanlıklarına yönlendirilmektedirler. Halbuki çocuk sağ beynini kullanarak yaratıcı düşünmeye yönlendirilmelidir. Çocukta mevcut sınırların ötesine geçme arzusu uyandırılmalı, ruhun derinliklerinden ve kalpten gelen duygulara göre resim yapması sağlanmalıdır.

Resim ve elişleri gibi uğraşlar çocuğun hayal gücünde çok etkilidir. Bunun gibi serbest konular, zevke ve icat etmeye bırakılmış basit eşyalar çocukların yeni oyuncaklar yapmalarını kolaylaştıracağından hayal gücünün işlemesini sağlar. (Gövsa, 1998)

Çocuklar resim yaparken nesneleri olduğu gibi görmek isterler ve bu teşebbüsleri onların cesaretini kırabilir. Öğretmenlerin onlara sanat stillerinden bahsederek sanatın duygu ve düşünce ürünü olduğunu öğretmeleri gerekir. Öğretmen öğrencilerin resimlerini diğer resimlerle asla kıyaslamamalıdır.

Singer ve Singer'in Meringof'tan aktarımlarına göre; çocuklara radyo, televizyon programları ve resimli kitaplar vererek gerçekleştirdikleri bir araştırmada, çocukların radyo dinledikten sonra daha yaratıcı resimler çizdikleri, televizyon izledikten sonra çizdiklerinin görsel açıdan daha iyi ve farklı olduklarını belirtmişlerdir. (Singer and Singer, 1998)

Yaratıcılık insanların sürekli yararlandığı bir şeydir, günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Bir ev hanımının elindeki kısıtlı malzeme ile son derece farklı ve lezzetli bir yemek yapma becerisinin de arkasında yaratıcılık yetisi yatmaktadır. Hayatın karmaşık sorunlarıyla başa çıkmak, toplumun yeni buluş ve icatlarla ilerlemesini sağlamak için yaratıcı bireylere ihtiyaç vardır. Özel işletmeler; artık personelinin yabancı dil bilmesinin yanı sıra yaratıcı

kişiliğe sahip olma niteliğini de aramaktadırlar. Yaratıcı bireylerin yetiştirilmesinde en büyük yükü, belki de sanat eğitimi dersleri yüklenecektir.

Resim eğitimi, birçok insanın yorumladığı gibi bireylerin güzel resim yapması yoluyla onu ressam yapmayı amaçlamaz. Bu eğitim, çocukların yaratıcılık gücünü geliştirmeyi, karşılaştıkları sorunları yepyeni bir biçimde çözümlemeyi öğrenmelerini amaçlar. Sanat eğitimi ile bireylerin tasarlayabilme yeteneğinin geliştirilmesi; yaratıcı, kendine güveni olan, estetik beğeni düzeyi yüksek gençler yetiştirmek eğitimin amacı olmalı, bu amaca ulaşıldığı zaman aynı niteliklere sahip uygar bir toplumda yaratılmış olacaktır.

Eğitim sistemimizde, programlarda yaratıcılığın geliştirilmesine yönelik ifadeler yer almasına karşılık, öğretmen merkezli bir sistemin var olması yaratıcılığın gelişmesine bir engeldir.

Aileler, öğretmenler ve toplumu oluşturan tüm bireyler yaratıcılık ve sanat eğitimi konusunda bilgilendirilmelidir. Toplumda hiçbir birey, çocuğun sanatsal ve yaratıcı uğraşlarını boş zaman uğraşısı olarak görmemelidir. Eğitimin her kademesinde sanat eğitimine önem verilmelidir.

Sanat eğitiminin programları, çocukların ilgi ve yeteneklerine uygun hazırlanmalıdır. Çocuğun yapısı, değerleri ve özelliklerine uygun bir eğitim, onun doğuştan getirdiği yetenekleri körletmekten ya da tamamen yok etmekten kurtaracaktır. Programlar, bireyin yaratıcılığını ortaya çıkaracak ve geliştirecek tarzda olmalıdır. Müfredat ve içerik de bu yönde doldurulmalıdır.

Öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebildikleri bir resim dersi ortamı oluşturulmalıdır. Gördüğünü aynen resmeden değil, düşündüğünü resmeden bir resim eğitimi anlayışı yerleştirilmelidir. Derslerde hayal gücünün kullanımına yönelik konular işlenmeli, öğrenciler hayal etmeye ve düşünmeye yönlendirilmelidir.

Kaynakça:

PARSİL, Ümit, (2012), Sanatta Yaratıcılık. İki Harf Yayın Grubu, An Kitap, İstanbul.

ERSOY, Ayla. Sanat Eğitiminin Genel Eğitime Katkısı, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri 1. Ulusal Kongresi 24-28 Eylül 1990, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1993

GÖVSA, İbrahim Alaettin. Çocukta Zihinsel Gelişim, Hayat Yayınları, İstanbul, 1998

PARSİL, Ümit, Sanatta Yaratıcılık. İki Harf Yayın Grubu, An Kitap, İstanbul. 2012

SANYEL, Didem. Sınır Tanımayan Güç Yaratıcılık, Bilim ve Teknik, Sayı:351, Şubat 1997

SERPERMEN, Macide. Çocuk Eğitimi ve Öğrenme Sürecinde Bedensel ve Tensel Algılama, Türk Psikoloji Bülteni, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Cilt:4 1998

SİNGER, G.Dorothy and Singer L.Jerome. Çocuklarda Yaratıcılığın Gelişimi, Çeviren: Nurdan Cihan Şümul, Gendaş Yayınları, Kaya Matbaacılık, İstanbul, 1998

Ali Rıfat ARKU

ESKİZCİLER HANI

sana geliyorum sevgili
yüreğimin ucunda iki kanat
yolları sustur uçurumları kapat

gökâlemin son masalıdır
gecenin yarasına sürdüğüm şiir
uyan ve gözlerini yokla
yıldızlar hâlâ yerinde midir

ağır ağır hasreti geçip
varınca çibanbaşı bir yokluğa
damarlarımı bir zelzeleyle bileyleyip
kırık bir kalemle işaretleyip yarını
bir alev denizine indiriyorum
aklının filikalarını

tenimde tutsak zaman çizikleri
dilimde kuşatılmış şehirler
yüzümü afaki bir oyalamayla dolaşan
bu avare gülüşler
yokluğa kible olmuş bir gölgeyi çağıran
çağından kovulmuş bir bilgedir vicdan
bendeki iç savaşta aşkın tarafını tutan

nere gitsem seni götürürüm
cehennem ateşiyle paylaşılan dünyada
topraktan hafif rüzgârdan ağır
ruhuma vurulan zincir
iki dağdır iki göz kapağım
delirten bir gıcırtyyla açılır kapanır günlerim

yorgun bir aşkın yamacıdır göğsüm
uykusuz taşlarla kaplı
hasretten bir zırhla nöbet tutan
alışkanlıkları elinden alınmış
bir mahkumdur düşüncelerim
ve bir sığılıkta boğulur
derin suların doğurduğu şiirlerim

Hasan SONGÜR

HAYATIN İÇİNDEN KISA KISA

OKUR VE TÜRKÜLERİMİZ

Türkiye de okur yokmuş. Bu sözü çok duydum. Söyleyenleri tanıdığım için hiçbir zaman ciddiye almadım.

Okur var mı, yok mu? Bunu anlamak için kendime yıllar önce bir soru sordum: Türkiye’de türkü dinleyen var mı? Var. Hem de çok. O zaman okur da çok. Ama okurun okuyacağı kitap az. Bu fikrimi açmam gerek.

Küçük bir çocukken dağlarda hayvan otlatırdım. Birden bire bir türkü yankılanırdı kayalıklarda içli içli. Oduna giden ya da keçi güden bir köylü söylerdi.

Sonra gece yarılirına kadar evlerin pencerelerinden genç kızların söylediği türküler taşardı. O zamanlar her evde bir halı tezgahı vardı ve kızlar halı dokurken türkü söylerlerdi.

O zaman sezmiştim ki, millet olarak nakış nakış türkülerle işlenmistik. Millet olarak sanat anlayışımız türkülerin oluşumunda gizliydi.

Türkü söyleyen kendini beğendirmeye amacında değildi. Yalnızlığında kimsesizliğe söylüyordu türküsünü. Nice yaşantılardan sonra içte birikenlerindışa vurumuydu bu söyleyiş. Bu dışavurum yapılırken hiçbir beklenti yoktu. Ne para pul, ne ün... Makam mevki... Ne takdir ne de anlaşılacak... İçte birikenler söylendikçe tabiatla, yaratıcıyla bütünleşiyordu, kaderle uyum çabası arıyordu insan.

Kendimi bilmeye başladıktan sonra ıssızlıklarda hep türkü söyledim. Türkücü olmak bile geçti gönlümden. Sonra bir gün radyoda Özyay Gönüm’ü dinledim. Daha sonraları Neşet Ertaş’ı... ve başka türkü üstatlarını... Anlamışım ki onlar gibi bir sesim yoktu. Türkü söylemekten utanır olmuştum.

İlk gençliğimde bir takım edebiyat tartışmaları okurdum. Bu tartışmalardan biri bir Türk romanı var mı yok mu idi. Türklerin yazdığı romanların olduğunu düşünürken Tanpınar’ın bir makalesiyle karşılaştım. Makalede özetle diyordu ki; “Bizim romanımız türkülerimizdir.” Bu fikir, onlarca yıl kafamı meşgul etti.

Türkü söyler gibi roman yazmak, hikaye yazmak, makale yazmak, kitap yazmak, bu şekilde yazılan her kitabın her daim okuyucusu olacağına eminim.

Ve o kitapların türküler gibi eskimeyeceğine.

SANATÇISIZLIK

Türküm ve Türkiye’de yaşıyorum. Ama bir Fransız’ı bir Türk’ten, Fransa’yı Türkiye’den daha iyi tanıyorum. Nereden geliyor bu tanıyamama ve tanışıklık? Tek kelimeyle, sanattan. Victor Hugo, Fransa’yı kılcal damarlarına kadar anlatmıştır. Mesela Sefiller... Roman, Jan Valjan’nın ailesinin ve kız kardeşinin sefaletiyle, açlığıyla başlar. Aç kurtlar köylere saldırır. Jean Valjean da hırsızlığa sarılır. Yakalanır ve kürek mahkumiyetine çarptırılır. Bu romanın birinci ana kolu. İkinci ana yolda, Cossette’nin annesiyle karşılaşırız. Zavallı kadın evlenme ümidiyle üniversiteli gençlerle arkadaşlık kurar. Bu arkadaşlığın sonucu kızı dünyaya gözlerini babasız açar. Anası da kızı da sefaletin kucağında yaşarlar. Sefalet ihtilali doğurur. Sefaletin doğurduğu 1789 İhtilal’inin romanıdır Sefiller.

Aleksandır Dumas, Monte Kristo’da adaleti anlatır. Romanında, adaletin şahitlerine rastlandığı vurgulanır. Şahitlerin her zaman yalan söyleyebilme ihtimali vardır. O zaman adaletsizlik tahta geçer. Adaletsizlik tahtındaki krala tek reaksiyon intikamdır. Monte Kristo tek kelimeyle intikamdır.

Biz ise sanatçıdan bizi güldürmesini ya da ağlatmasını bekliyoruz. Bir okyanus derinliğinde ve genişliğindeki kültürümüzü kökleri, dalları, yaprakları, çiçekleri, meyveleri, meyvesizlikleriyle bize anlatacak sanatçılardan mahrumuz. Toplumumuzdaki malum kargaşaların bir nedeni de bu sanatçısızlıktır.

Bengül ALKAN

KABUL OLAN DUA

Ben oldukça uslu bir çocuğum. Kardeşim ise ele avuca sığmaz bir yaramaz. Ben, yemeği iştahla yer ve herkesten önce bitiririm. O ise yemek istemez, önüne konulanı da yemez, nazlanır.

Annemi ben hiç üzmem, hatta yardım bile ederim ama kardeşim annemi çok üzer, hatta ağlatır bile. Bütün bunlara rağmen nedense evdeki bütün yaramazlıkları yapan benim anne ve babamın gözünde! Haksız yere suçlanmak çok gücüne gidiyor ve üzüliyorum.

Geceleri yatağa girince kardeşim ölsün diye dua ederim hep. O ölünce babam da hep beni sever düşüncesi aklıma yer etti. “Pis cüce! Neden doğdun ki zaten sen?” Her gece bu düşünce ve dualarla uyurum. Zaman zaman rüyalar görürüm, çok sevinirim. Babam, annem ve ortalarında ben; elimden tutulmuş gezmele- re gidiyoruz. Parklarda istediğim kadar oynayıp koşuyorum kan ter içinde. Top oynuyoruz babamla işte ilk defa. Ne yapsam hiç kızmıyor bana. Başımı okşuyor, kucağına alıp havaya atıp tutuyor. O kadar mutlu ve sevinçliyim ki. Hiç dövmüyor beni babam, ne yapsam sadece daha çok seviyor. Çünkü kardeşim yok, ölmüş! Aramıza giremiyor artık. Annem ve babamla mutluluğun tadını çıkarıyoruz kısacası.

Birden aklıma geldi. Bir gün pis cüce kardeşimle salonda top oynuyoruz. Top yanlışlıkla, masada duran vazoya çarpmış vazo kırılmıştı. Cam kırıkları her tarafa saçılmıştı. Aslında vazoyu kardeşim kırmıştı. Ama suç her zamanki gibi üzerime kalmıştı. Babam hışımla odaya girip “Allah’ın cezası velet! Nedir senden çektiğimiz!” gibi kötü sözlerle karışık sayıp dökmüştü. O kadar çok dövmüştü ki her yerimden kan gelmişti. Madem ohep böyle haksız yere sövüp sayacak, dövecekti, o da ölsündü artık. Dayanamıyorum bu haksızlıklara. Babam hep onu seviyor, sanki beni hiç istemiyor.

İşte bu olaydan sonra geceleri yatağa girince yorganı başıma kadar çeker, artık kardeşimle birlikte babamın da ölmesi için ağlayarak dua ederim.

Ne kadar zaman geçti hatırlamıyorum. Bir akşam babam eve çok erken geldi. Omuzları çökmüş, gözle- rindeki o sert bakışlar kaybolmuş, yüzü sapsarı vaziyette içeriye girdi. Tam iki saat boyunca annemle mut-

fağın kapısını örtüp gizli gizli fısıldaşarak konuştular.

O gün okulun camını kırmıştım kazara. Galiba onu duydu diye düşündüm. Yiyeceğim dayağı titreyerek bekliyordum. Bir zaman sonra odaya geldiler. Hayret, babam hala suskundu. Ağzını bıçak açmıyor, karşıya dalmış boş boş bakıyordu. Bir anlam veremedim.

İşe de gitmemeye başladı günler geçtikçe. Onu hep yatarken görür oldum. Önceleri pek önemsemedim çocuk aklımla. Belki de grip gibi basit bir hastalığı vardır diye tekrar önemsemeden oyunlarım daldım.

Bana bir şey oldu bu suskun zamanlarda. Evde durmadan yaramazlık yapıyor, kardeşimi her fırsatta dövüyor, küfür ediyor, eşyaları kırıp döküyorum. Hatta bir keresinde elimdeki çakmakla oynarken perdeyi tutuşturdum. Babam buna bile hiç ses etmedi. Adeta kör ve sağır gibi. Babamdaki bu ani değişikliğe bir anlam yüklemekte zorlanıyorum. Çok merak ettiğim için sonunda anneme sormaya karar verdim.

“Babam neden böyle anne, nesi var?”

Diye sorunca gözleri doldu, derinlere dalıp gitti. Bir şeyler vardı ama nedense annem benden saklıyordu.

“Bir şeyi yok oğlum. Baban iyi ve hep iyi olacak. Merak etme.” dedi.

Ertesi gün babamın yattığı yatağın ayakucuna oturarak onu izlemeye başladım. Uyanmasını bekliyordum içim içime sığmadan. Gözlerini açtığında beni yatağında oturur halde görünce şaşırıldı. Gülümsemeye çalışıyordu.

“Baba! Sen iyi olacaktıydın annem öyle diyor.”

“Evet, oğlum doğru demiş. Ben çok iyiyim. Biraz yorgunum son günlerde hepsi bu. Sen bunları kendine dert edinme sakın. Derslerini ihmal etme. Nasıl desem ki; sen çok akıllı bir çocuksun aslında ve ulusun. Seni yok yere dövdüğüm, azarladığım zamanlarda oldu. Unut bunları, aldırma e mi oğlum. Babalar hem dö- ver, hem de sever. Baba olduğunda anlayacaksın beni.” dedi. Yavaş yavaş konuşuyordu.

Babamın bu munis anlatışından her şeyi anlamış- tım. Bütün suç bendeydi. Canım yandıkça gece dua- larıma ölsün diye onu da katmıştım. Dualarım kabul olmuş ve babam ölüyordu. Benim suçumdu, benim

dualarım yüzünden olmuştu bütün bunlar. Bu pişmanlıklarım içinde günler geçiyordu.

Bir gün okuldan eve geldiğimde, evin kalabalık olduğunu gördüm. Annemin çığlıklar içinde canhıraş ağlama sesi duyuluyordu. Hızlıca çantamı atıp eve girdim. Babamın yatağına baktım, yoktu! Annemin ağlayan gözlerle bana baktığını fark edince, babamın öldüğünü anladım.

Her şey benim ettiğim kötü dualarımın kabul edilmesiyle olmuştu. Ben çok kötü bir çocuğum. Yediğim dayakları hatırladım. Şu an onların bin beterini hak ediyorum. İçimi birdenbire derin bir korku kapladı. Ya ettiğim dualar yüzünden kardeşim de ölürse? Bu dü-

şünceyi bir türlü söküp atamıyorum zihnimden. Çok korkuyorum. Çılgılık çılgılığa ağılamaktan kimse beni kurtaramıyor. “Ne olur Allah’ım kardeşim de ölmesin!” Duam hâlâ her gün dudaklarımdan dökülüyor.

O günden sonra asla kötü bir dua etmedim hiç. Böyle yaparsam baştan ettiğim duanın etkisi geçer, babam da beni affedip geri döner diye düşündüm. Hep uslu bir çocuk oldum. Annem ne derse hep yaptım, yardım ettim. Evde top oynamadım bir daha. Üzerimi kirletmedim. Kardeşime hep iyi davrandım ve ona hep ağabeylik yaptım.

Bedrettin KARA

ESRAR - MESRUR

Ben gözlerinin kapısından bahsetmişim, efsunlu halinden,
Böyle duruşunda esrar oluşundan o esrarın bende kafa yapmasından.
Seninle konuşuyor olmanın bile seni kutsamaya yetişinden bahsetmişim.
Ben uzak yalnızlıklardan geliyorum üstümdeki zamansızlık bu yüzden.
Acının gerçekliğiyle sınanmış bir adam olarak gördüğüm tüm her şeye rüya hükmü veriyorum hayal ile gerçeğin arasında sır haritamın ölçeksizliğine sınır.
Aynası olmayan mevsimlere bahar biçiyorum hiç bilmediğim bir atlasla ölçeksiz bir harita, rüzgârsız bir gemiyim.
Keşfettiğimi sandığım ıssızlıklarda çoğalıyorum, gölge varlığın kokusudur ve şehrin gökyüzünü ısıtıyorum sokağına geldiğim ve hayat süren leşlerle o kadar dolu ki düz bir çizgide yürümenin imkânsızlığı beni sana sarhoşmuşum gibi gösteriyor.

İsmail OKUTAN

SAPAN TAŞLARIDIR UMUDUM

alnımın çatında bir çift namlu durur
midemi bulandırıyor işkence vakitleri
aktif bir direnişçi ve bir özgürlük savaşçısıyım
direnişin tutkulu ve mücadeleci ruhu bendedir
uçurtma olup uçarım belki
belki zulmün üstüne patlarım

sırnaşık ve sıcak bir duygu kaplar bedenimi
öfkem herkesi yakacak kadar alev topuna dönünce
ben toprağı sürdüm umudumla
namluya mermi sürer gibi
sevdami sürdüm yüreğime
koyun da sürdüm bisiklet de
düşmanlık sürmedim hiç kimseye
düşmanlık sürmedim hiç üzerime
dostluğun arkasından koştum suyun peşinden koşar gibi

direnişi sürdürdüm sevgi ve aşkla
benden sonra kimse bakmazsa yüzüne
çocuklar sürdünsün hep sapan taşlarıyla
parmakların ucunda yeşeren direnişi

aklım başımdayken seyrettiğim bu mavi kubbe
mavi taşlar yağdıracak üstüme direnişe destek olmak için
ve içimde bir çocuk ordusu
çıplak ayak, yalın yürek koşuyor derin bir direnişe doğru
kurşun geçmez sevgi yeleğini giyerek
yoluna pusu atmış korkuları çiğneyerek
artık yeter, çağın buhranına isyan olsun

Hülya KÖKSAL

İNDİRGEME

kendi göçüğünü hazırlar
tarihsel sessizliğiyle
ezinci yazgıya indirgeyen
dilini unuttur sevincin

yapışkan bunalımlarının perde arkasında
düşlerini gerçeğinden kısaltan eylemsizliği
düşkünleştirmiş yüreğini

gülüşüne bulaşan kara
ayrılıp kavuşan çözülüp birleşen her şeye dağılırken
süreğenleşiyor yalnızlığı
yankısız sesinde karanfil ağıtları

Heybet AKDOĞAN

BİLEYLENİYORUM HAK YOLUNDA

yoksulluk kokan düşlerimle
hak yoluna yürüyorum
sarıldığım çöl fırtınaları
yaşadığım ise serüven değil
yunus'un derviş hatırası
Allah yolunda adımlayan seyyahlığıdır aslım
şükrü seven yüreğim
iman kıvılcımları çakarken karanlık günlerime
sığındığım yazgımla
bileyleniyorum hak yolunda
meylettığım ne hayal ne de sanrı
hakikattir
nuru peygamber ikrarı
çağıma düşen bin acı
yorsa da beni
bilirim
sınandığım yusuf'un sabrı

Yavuz DİNÇ

MİHENK TAŞLARI

I. Umuda Dâir

buram buram toprak kokusu yakarken beni
yine başlayacak mı mevsim yağmurları
caddeler ıslanıp toprak kokacak mı bu şehir
yansıyacak mı katrelerden süzülen ışık

gözyaşlarına tutkulu ağaçlar
yapraklarını okşayacak mı damlalar
kol kanat gerecek mi sevdalara
yere kapanmış son yağmur damlası hayalinde

yüzler ıslanmış başları eğik kaçışır mı insanlar
kimse farkında olmazken birbirinden
taş yağmış misali gök gürültüsünden kaçarak
arar mı kendine sığınacak kuytu bir köşe

ansızın görseler güneşin yakıcı yüzünü
sevinerek bir umut ile gökyüzüne bakar mı
neydi insanları o tatlı dokunuştan uzaklaştıran
gökyüzünün inci tanecikleri yağmurun sevdasından

güneş ateşiyle yakacak mı toprağı
toprak hem yanmak hem sulanmak ister
dışarıda yanan ateşe inat heyhat
buz tutmuş en ücra köşeleri ısınmak ister

II. Rüzgâra Dâir

yine nazlı nazlı eserdî rüzgâr uzaklardan
umuda uzanan ağaçların ardından sıyrılarak
bir haberinmuştusunu yüklenmiş üzerine
sevdalı bir melodiyi fısıldar dokunduğu yerlere

simalar onunla beraber şenlenir şimdi
uğultusu müjde bekleyen bakışları ürperterek
ilk şarkı çalınmaya başlarken yağmura
sadık bir yar gibi usul usul eserdî gönüllere

mum gibi sönmekteydi gündüz
karanlık sokakların üstünü sarıp sarmalamış
revâzinlerden lambalar çığlık çığlığa yanarken
yankılanan sesi kulaklarda büyük bir yıkım

kâh kuşların ötüşüne eşlik eden rüzgâr
kâh caddelerin arasından bağrıışları çınlar
kâh yankılanırken ormanın bağrından bir uğultu
yaprakların nağmeleri duyulur gecenin içinden

rüzgârın en güzel sahneydi belki de gece
usulca çalarken şarkısını karanlığın dehlizlerine
yağmur ve toprak da ritme kapılmış
başları döndürecek gök gürültüsü gecenin içinde

şimşekler çakar karanlığın ihtişamı altında
korku yüklü bakışların ardından ürperen kalpler
masmavi gözleri dolaşırken kıvrımlarında
hoş bir sedayla son bulacak gözlerindeki yolculuk

III. Yağmura Dâir

görünmez olur deniz mavisi gözlerin
kah varmış kah yokmuş gibisin
oysa seninle dirilmek isteyen benim
gül biraz şimşekler toplansın etrafında
ve kuşlar çağırılsın neşelenmiş ağaçlara

varsın bulutlar perdelesin güneşi
parlamaz olsun yıldızlar
çağlayan nehirler sussun sen uyandığında
rüzgarsız bulutların vals yaparken gökyüzünde
toprak kokusu sarsın bütün benliğimi
yeşile bürünsün dokununca kavrulmuş bedenim

yağmur yaşamın adıydı
tüm mahlukata ab-ı hayat olacak
gün gelecek toprağa kavuşmak için
gökyüzünün uçsuz bucaksız derinliklerinden süzülür
gün gelecek kar tanesi olup üstüme örtülecek
eriyip sel olur dağlardan taşlardan aşacak
çoşarak sevenin kalbine gümbür gümbür akacak
gün olacak damar damar içine süzülecek
ve o narin dokunuşuyla hayat bulacak bedenler

IV. Toprağa Dâir

dakikalar saatleri
saatler ise birbirini kovalar
yağmur bulutlardan damla damla süzülürken
toprağın kıvrımlarında hayat bulacaktı sevdalar
bulutların ardında kaybolmaya yüz tutmuş güneş
günbatımı arefesinde etrafı kızıla boyarken
bir ezanla doğan bir ezanla batacağı elbet
yağmurun gözlerinden batan günü izlerken

toprağın ateşi sönmüş
yağmura doymuş
ritmi kesilmiş
müzik kısılmıştı
rüzgâr susmuştu artık
ve gece yakmıştı tüm yıldızları
etraf aydınlığa boğulurken
şimdi daha netti geceler
içinde hayat bulan kıpırtılar korosu
eşlik eder tüm sevinçlerine toprağın

gönlü o kadar derindi ki
kucak açmış yağmurun coşkusuna
tek bir söz bile söylemek gereksiz
yeni hayatların başlangıcı kıpırtılar vardı içinde
yüreği körpe bir kuşun uçma hevesini andıran
bir çırpıntıyla savrulur göğüs kafesinin içinde
yaprakları terlemiş nebâtat bir savaşçı edasında

V. Güneşe Dâir

bir şafak vakti
rüzgâr sazlıklardan mırıldanır
toprak güneşe hasret şafağı beklerken
son yağmur damlasından
son çiy tanelerinden
gözleri kamaştıran bir ısıltı
buğulanmış gözlerin perdelerini açar
sahnedeki dillerin güneşin nağmeleri
sarıp sarmalayacak toprak ile yağmurun sevdasını
ardından yaşamdan sesler duyulur derinden derinden

yağmur gülümseyince toprak şenlenir
toprak gülümseyince hayat şenlenir
uçuşankuşlar güneşin nağmelerini seslendirir
ve güneş tüm neşesiyle çalan bestedeki yerini alır

yaktığı yerler kavruk kavruk
âdeta bir yangın yeri ydi toprak
toprağı kuma yağmuru suya dönüştürecek
ardından sevdaları buharlaşıp uçacaktı gökyüzüne
yaşayacaktı ateşe ve susuzluğa dayanan
her şey savurup bir köşeye atılırken
suyunu bırakmış çölleşmiş tenler
bazen varlıktan hiçliğe süzerken
bazen hiçlikten varlığa yol alacak

VI. Sevdaya Dâir

bir bahar şafağı akarken zaman sana doğru
bilemezdim neden her taraf zifiri karanlık
âmâ olmuş gözlerim seni görmeyince
ey yâr göster kendini seninle göreyim yeniden

seni düşlerken geceler gündüze hasret
sana sığınurdım en soğuk gecelerde
seninle ısınurdım kopan fırtınalarda
ey yâr sende yaşadım duyguların en tatlısını

isimsiz şiirler kazınırdı yüreklere
denizden satır satır yazılan sevdanın öyküleri
bulacaktı bulutlara asılmış hayallerini
ey yâr toprakta yazacağım bu sevdanın masalını

toprak kabaracak köpür köpür
bütün aşkları ve âşıkları görebilmek için
her mevsim başka renklere sarılarak
ey yâr yaşadım sevdamı mevsimlerden gün alarak

rüyaların en gerçek yüzüdür bulutlar
saflığın en beyaz yüzü saracak gökyüzünü
hasret yangınında sevdalar yakmış bir yürek
ey yâr giyerim sensiz bir isyankâr vücut

Bekir YILDIZ

DERİN ÇIĞLIK

umarsız ışığını arıyor kalbim her dem
damarlarımı saran bir sis var bedenimde
karanlığı boğacak, içimde tutuşan aydınlık
nokta başı yalnızlık, yangınlar perde perde

aşkına pervane varlığım kanat çırpıyor
nasıl yanmasın ruhum meftun şem'ine
bir bulut nöbet tutar yüreğimin göklerinde
ıgıl ıgıl yağar, derin bir çığlık düşer içime

gönülleri mest eden bu aşk ikliminde
saba seyrindeyim, sevda seferinde
ufuklar tutulmuş, yumak yumak hudutlar
yerden göğe fışkıran iki hece deminde

yaralarımın köpüren gümrak ırmaklar
şaha kalkmış kalbimin kuyularını kaplıyor
beynimde köpüren çağlayan avuçlarımda
ab-ı hayat olur düşer, döner toprağa

SÖZÜN İZİNDE / TAYYİB ATMACA-TACETTİN ŞİMŞEK

Elimizdeki kitap Türk sözlü şiir sanatının günümüzde farklı bir biçimdeki görünümdür. Çıkış noktalarını kadim ve görkemli bir gelenek üzerine gelişmiş olan âşk tarzı oluştursa da Tayyip Atmaca ve Tacettin Şimşek, karşılıklı söyleşmeyi kendilerine bir kanava olarak kullanarak sohbet etmeyi seçmiş ve bu sohbeti şiire ilgi duyan, şiiri seven ve şiirle iştigal eden her kim varsa onlarla paylaşmayı düşünmüşler.

İki güzide şair -gelenegin temsilcisi değerli âşklarımızın gözünde "destursuz bağa girenler" olarak görülmek arzusunun sarmal bir tevazu içinde- geleneğe ait hoş bir uygulamayı gündemde tutmak isteği ve bunu paylaşma amaçla gayesiyle oluşturdukları metinlerle geleneği geleceğe taşıma yolunda kendilerince bir katkı niyetiyle değişmişler, çok da iyi etmişler. Ben bu kitabı zevkle okudum, size de tavsiye ederim.

ANADOLU AY YAYINLARI

"Okuyan Bilir!"

www.anadoluyayinlari.com

YALNIZLIĞA DÜŞEN CEMRE / ZEKERİYA ÇAKABEY

Bir olayı ya da durumu yaşamak değil, ele alınan olaya doğru yönden bakıp uygun bir üslupla aktarmak önemlidir. Çok ilginç bir vaka, soğuk ve kuru bir dille ele alınırsa etkisiz kalabilir. Hayatın içinden bir yaşanmışlık, sıcak ve samimi bir edebi üslupla aktarırsa oldukça sarsıcı mahiyet kazanabilir.

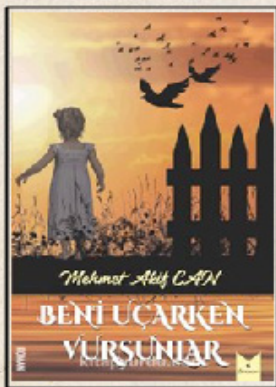
Yazar Zekeriya Çakabey'in hikâyelerinde bu özellik ön plana çıkıyor. Neyi, nasıl anlatması gerektiğinin farkına varmış bir kalem erbabıyla karşı karşıyayız. Yerel öğelerin dozunda kullanımıyla evrensel hakikatleri imleyen bu kitapta Patolojideki Işık, Şüphe, Ücreti Neyse Verelim Doktor, Sergi Süzmesi, O Villar, Küçük Dokunuşlar, Holta Finit, Niye Çıkmaz Bu Meret, Hocadaki Dilemma, Renkli Elbiseler İçinde Düğüne Gelir Gibi isimlerinde sıcak on hikâye yer alıyor.

Yazar Zekeriya Çakabey'in derdi, ele aldığı konuları şiirsel bir biçimde anlatmak değil. Aktardığı olayların arka planındaki duygu yoğunluklarını ve ruhsal gelgitleri vurgulamak istiyor. Bu hedefini de başarıyla başarıyor.

kirmızıleylek
güzel kitaplar getiriyoruz.

BENİ UÇARKEN VURSUÑLAR / MEHMET AKİF CAN

"Beni uçarken vursunlar!" dedi.

Ve yine kimsenin duymayacağı bir çağrı ile babasının kulağına eğilerek:

"Baba, annemi çok özlediğimi ona söyler misin?"

Daglara, taşlara, Antep'e sığmaz iken bak krizantem çiçeği olmuş Dile'nin babasının gözlerine sığı.

Demek ki bir yerlere sığmayışın babamın yokluğundamış" dedikten sonra babasının her iki gözünden üptü.

Bir eli ile gözlerini kapı-larken nereden geldiği belli olmayan kurumuş sarı bir çınar yaprağı babasının göğsünün üzerine düştü.

Bir babasına, bir yaprağa baktı. Kafasını kaldırıp ağacın tepelerine doğru bakarken daldaki

iki ebabil kuşu güldü birinin ağzında kuru bir dal, diğeri etrafa bakıyordu.

Kurumuş çınar yaprağının ta ötelere musalla taşının yanında ebabil kuşları tarafın-dan getirilmiş olduğunu tahmin ederek, eline aldı burnuna güldürerek kokladı ve:

"Annem gibi kokuyorsun, seni annem mi gönderdi?"

dedikten sonra tekrar yaprağı incitmeden babasının göğsüne bıraktı.

ÇARESİZ SAVRULUŞLAR

yaprak yaprak sararan
bir çaresizlikle savruluyorum
yokluğunda

sen gidince
hangi boşluğun telaşı saracak ellerimi
hangi söz susmalarına merhem
hangi rüzgâr dindirecek yürek yangınımı
bilmiyorum

suskunluğu ilıstırıp zamanın akışına
ruhumu yaralayan arayışlardan dönüyorum
ömrün ikindisine koşarken bedenim
yorgun bir mum alevinde kavrulup
sessizce sönüyorum

sensizliğin kıyısında
bağdaş kurup otururken hüznünler
sessiz nakaratlar geçiyor içimden
dilime ulaşmadan kuruyan

adın dilime dolandığında
sultan söğütlerinin suya dokunan bakışlarında anlam bulup
sevinçle çoğalan
türküler duyuyorum
durgun bir ırmaktan yayılır gibi

artık sustu mevsimin senli düşleri
zaman yoruldu
gözlerin
boz bulanık akan dereler gibi
avuçlarımda duruldu

AKİF DUT